

xiiij

tus. ne aliud qm̄ corporalū rex idē sonor tali cogitatione ymagines versat. Si autē qd̄ verba illa significat teneat et recolat. iam quidē aliquid interioris hominis agit. sed nondū dicendus uel putandus ē viue scdm̄ ictoris hominis trinitatē si ea nō diligat que ibi pdicat p̄cipuit p̄mittuntur. Potest enī etiā ad hoc tentare atq; cogitare ut falsa ēē existimās conetur etiā redarguere. Voluntas ergo illa que ibi cōiungit ea que mēoria tenebat. et ea que inde in acte cogitationis impressa sunt iplet quidē aliquā trinitatē nū ipā sit tertia. sed nō scdm̄ ea viuitur. quando illa que cogitantur velut falsa nō placent. Cū aut̄ vera ēē credunt. et que ibi diligenda sūt diliguntur. nā scdm̄ trinitatē ictoris homis viuitur. Scdm̄ hoc enī viuit quisq; qd̄ diligit. Quomodo aut̄ diligat q̄ nesciatur. sed tm̄ creditur. Jam questio ista tractata ē in superiorib; libris et inētū ē nem̄ dilige qd̄ penit⁹ ignorat. ex hys aut̄ que nota st̄ diligi qm̄ diligi dicitur ignota. Hanc librū istū ita claudimus ut admoneam⁹ quod iustus ex fide viuit. Que fides per dilectionē opat ita

ut vñtutes quoq; spē quib⁹ prudenter fortiter temperāter iusteq; viuit. omes ad eandem referātur fide. Nō ei alit vere poterūt ēē vñtutes. qm̄ tamē in hac vita nō valēt tm̄. ut aliquā nō sit hic natūra qualitūq; remissio patōr q̄ nō sit nisi per eum qui sanguine suo vicit p̄cipē patōr. Et hac fide et tali vita querūq; notiones sūt in aio fidelis homis cū mēoria continet. et recordatione inspiciunt et volūtati placent reddunt quandā genēris sui trinitatē. Sed ymagno dei de qua in eius adiutorio post loqm̄ nōdū in ipā est. Crd̄ tūc melius ap̄ebit cū demonstratū fuerit ubi sit qd̄ in futuro volumine lector expertet. **Explicit lib. xiii.**
Incipit capla libri xiii. cap p^m
Que sit homis vera sapientia
(De fide que licet ad et cap. ii.
 na perdicit ipsalis tamē est. q̄ cū ad eternitatē ventū fueritcessatura. **cap. iii.** Crd̄ illud
 sit oī in quo dei ymagno ypetua est et eterne species trinitatis. **Cap. iv.** Crd̄ natūra aīe etiā deformis et misere nec vita n̄ ymaginē dei possit amittere. **cap. v.** An etiam parvulorū mentes nosse se posint. **cap. vi.** Crd̄ mens homis

sine cogitatione sibimet cōspicu
 a eē nō possit cap. vi. ¶ Quia
 luid sit aliquid nō nosse. aliud nō
 mōde cogitare. cap. viii. ¶ De
 p̄cipali mentis in quo ita eda
 est summa ymagō trinitatis cap. ix.
 An virtutes quibus ad eternitatem
 tendit desitute sint cū ad
 eternitatem p̄duxerit. cap. x.
 De cognoscibilibus t̄plicib; quorum
 alia cognitionē mām p̄uelunt
 alia nō p̄cedunt cap. xi. An sp̄
 meoria p̄teltar rerū sit an ve
 ro etiā p̄nctū. cap. xii. ¶ Cuius
 facultate mens rationalis ob
 tineat ut in ea dei ymagō re
 splendeat cap. xiii. ¶ De re
 ministacia in deū cuius semp
 t̄pax ē mētis natura. cap. xiv.
 Et etiā prava mens nō meo
 ria sūi careat nō cogitatione nō
 amore cap. xv. ¶ De mutabili
 tate mentis huāne qua fit ut
 sicut m̄sera facta ē ex beata
 ita b̄ta possit eē ex m̄seā cap. xvi.
 De reformatione mentis ad
 ymaginē dei et quoniam modis
 spūis appellatio diversis assig
 netur naturis. cap. xvii. ¶ In
 interficit m̄ter regenerationē
 baptismi et renovationē qua
 proficiat de die in die in ag
 mōtione dei. cap. xviii. Pos
 se hoīem etiā corpe ymaginē
 dei accipi scđm qd' verbū caro
 factū est cuius immortalitati om

eterna

huāne

ognitioē

nes sancti conformabūt cap. xix.
 ¶ Sui pte homo ad ymaginē
 et similitudinē dei factus fit
 ad quā proficiendo renouat.
Explicitū capitula **Incipit**
 liber xiii. **Cuius sit hoīs vēa**
sapientia. Capitulum primū.

Hic de sapientia
 nobis ē differēdū.
 nō illa dei que pro
 culdubio dō ē nā
 sapiētia dei filius.
 eius agēmentus dicitur: sed loquimur
 de hoīs sapientia. vēa tñ q̄ scđm
 deū ē et verus ac p̄cipius cultus
 est eius que uno noīe theose
 bia grece appellat. qd' nomine
 mī sicut iam cōmēdram⁹
 volentes et nō uno noīe m̄ter
 p̄tari pietatē dixerūt cū pie
 tas apud grecos eusebia usita
 tuis mūtūpetur. theosebia
 vēd̄ quia uno verbo perfē
 nō p̄t. melius interpretat
 duob;. ut dicit potius dei fili
 tus: Hanc eē hoīs sapientiam
 qd' et m. xii. hui⁹ opis volūe
 iam possum⁹ scripture sancte aut
 toritate demonstratur in libro
 serui dei iob ubi legit̄ dei sa
 piētā dixisse hoī. Ecce pietas
 est sapientia. abstinerē aut a malis
 sciā. sine etiam ut nō nulli de
 gred̄ epistemen m̄t̄pretati st̄.
 disciplina ē que utiq̄ a discē
 do nomē accēpit vñ et sciētia

xiiij.

dici prot. **A**d hoc enī queque res dis
citur ut sciat quius alia notione
m hys que pro paters suis mala
vniuersiter patitur ut corrigatur
dici soleat disciplinā. vñ illud est
m epla ad hebreos. **C**uis ei est
filius cui nō det disciplinā pater
eius? Et illud evidens meadē
oīs veo disciplinā ad tempus nō
gauder videtur eē sed tristie.
postea veo fructū pacatissimū
hys qui pro ea certauerū reddet
iustie. deus ergo ipse summa sa
piencia. cultus autem dei sapiēa
est hoīs de qua nū loquimur.
Sicut sapientia huius mūdi stu
tia est apud deū. **S**cđm hac
itaque sapiēta que dei cultus ē
aut sancta scriptura. **M**ultitudo
sapiētiū sanitas est orbis ter
rav. **S**ed si de sapientia disputare
sapiētiū est quid agemus? **I**n
quid nā profiteri audebimus
sapientiam. ne sit mā de illa ipu
dens disputa. **R**ōne terrebi
mur exemplo pythagore. qui tū
ausus nō fuisset sapiēta pro
fiteri. prolm̄ potius id ē amato
rem sapientie se eē respondit.
A quo id nomē exortū ita de
inceps posteris placuit. ut qui
talibet de rebus ad sapiētiān
ptinētibz doctrina quisque uel
sibi ultra aliis uideretur excelle
non missi prohs vocaret. **A**m ideo
sapientem profiteri talū hoi

nū nullus audebat quia sine
ullo proto putabat eē sapientem?
Hoc autem mā scriptā nō dicit qui
dicit argue sapientē et amabit
te. profecto em̄ indicat habe
pater qui censet arguendū.
Sed ego ne sit quidē sapientē
audeo profiteri. **S**atis est mis
qui etiā prohi negare nō possint
eē etiā prohi id ē amatoris sa
piē de sapientia disputare. Nō
enī illi hoc facer desliterint
qui se amatores sapientie poti
us qui sapientes eē professist.
Disputantes autem de sapientia
diffimerūt eā dicentes. **S**api
entia ē huānay rex diuinay
qui sciēta. **H**inde ego quoque il libro
superiori utruque rex cognitionē
id ē diuinay atque huānay et
sapientia et sciēta dīci posse
non tacui. **V**erū scđm hac dis
tinctionē qua dixit apls alij
dater sermo sapientie. alij ser
mo sciētie. ista diffinitio diuide
da est. ut verū diuinay sapiā
aprie nūcupetur huānay aut
aprie sciētie nomē obtineat de
qua in volūne. xnf. disputauit
nō utique quicque scri ab hoīe pro
m rebus huāns ubi plūmū
supuattanee vanitatis et noxie
curiositatis ē huāt sapientie tri
buens sed illud tm̄ quo fides
saluberrima que ad verā beatit
udinem dicit gignitur. nutrit

defendit. roborat. Quia sciētia
nō pollent fideles plimi. q̄m
olleant ipā fide plurimū. Alio
est em̄ scire tñmō quid homo
credere debeat ppter adipiscē-
dam vitā bñndmē que non
misi eterna est. aliud autē scire
quēadmodū hoc p̄m et p̄ns o-
pituletur et contra ip̄os defē-
datur. quā p̄prio appellare vota
bulo sciētiā videtur apls. De
qua prīusq̄ loqueret ipām p̄-
cipue fidemcomendare acraū
a tpalibz eterna breuit' ante
distīguens atq; ibi de tpalibus
differens. Eterna vero in hūc
librū differens etiā de rebus
eternis fidem tpale quidē et
tpalit' in credentiū cordibz ha-
bitare. necessaria tamē ppter adi-
piscenda ipā eterna esse mōst̄
ui. fidem quoq; de tpalibz reb⁹
quas pro nobis eternus fecit
ac passus est in hōte quē tpali-
ter gessit atq; ad eterna p̄uex-
nerit ad eādem eternorū adepi-
tionē p̄odesse differui. virtu-
tesq; ipās quibus in hac mor-
talitate tpali. prudenter forti-
ter tpanter et iuste vivitire.
misi ad eādē licet tpale fidem
que tamē ad eterna perdūt
referantur veras non ēē vir-
tutes. De fide q̄lacet ad eterna
p̄ducat tpalis n̄ est et n̄ ad eter-
nū ventum fuerit cessatura cap-

《藏傳佛教

Qua p̄t qm̄ sicut sc̄ptū ē
q̄ndiu sum⁹ m̄ corpore
p̄grinam⁹ a dñō p̄ fidem em̄
ambulam⁹ nō per sp̄cie. pro-
fecto qm̄ diu iustus ex fide
vivit q̄pius sc̄dm̄ m̄teriorem
hōiem vivat licet per eandē
tpalem fidem ad veritatem
nitatur et tendat. eternam.
tū m̄ eiusdē fidei tpalis rete-
tione contemplatione delecta-
tione. nōdū talis ē trinitas
ut dei iā ymagō dicenda sit.
ne m̄ rebus tpalibz constituta
videat que constituenda est
m̄ eternis. illens quippe hūa-
na tū fidē suā videt qua cre-
dit quod non videt. nō aliqd
sempernū videt. Non ei
sempernū. hor erit qd utiqz
non erit qm̄ ista p̄grinatio
ne finita qua p̄grinam⁹ a
dñō ut p̄ fidem ambulare
necessē sit. species illa succe-
det per quam videbim⁹ fa-
cie ad faciem sicut mō non vi-
dentes tū quia credim⁹ vide
merebim⁹ atqz ad sp̄cie per
fidem nos perductos ēē gau-
debim⁹. neqz em̄ iam fides e-
rit qua credant que nō vide-
tur. sed species qua videātur
quie redebantur. Tunc ergo
et si vite hui⁹ mortalis trans-
acte mēinerim⁹ et credidisse
nos aliqui que non videbam⁹

xiiij.

mērit̄ recoluerim⁹ in p̄teitis at
q̄ t̄is factis deputabit̄ fides ista
non in p̄ntibz rebz sempq̄ ma-
nētibz ac per hoc etiam trini-
tas ista que nūc m eiusdē fidei
p̄ntis ac manētis mēoria con-
tuitu. dilectione consistit. tūc
transacta et p̄terita rep̄iet̄
ēē non p̄manens. Ex quo col-
ligit̄ ut si iam ymago dei est
ista trinitas etiam ipā nō m
eis que semp̄ sunt. sed in rebz
sit habenda transētibz ~
c̄d illud ifao sit animū i quo
dei ymago p̄etua est et eterna

Habuit aut̄ ut cū aīe natūa
sit īmortalis nec ab īcio quo
creata ē ym̄q̄ dem̄eps esse de-
sistat id quo nichil melius h̄t
non cū eius īmortalitate per-
duret. Cūd vero melius orate
in eius natūa creatū ē. qm̄ qd̄
ad sui creatoris ymagine stā
est? Non igitur in fidei rete-
nione. cōtemplatione dilectio-
ne que nō erit semp̄. sed i eo
qd̄ erit semp̄ īuenienda ē quā
dū oporteat ymagine dei an-
adhuc vtrū ita res se habeat
aliquōto diligētius atq̄ abstenu-
sus p̄scrutabit̄. Dici em̄ p̄t̄
nō p̄ire istā trinitatē etiam
tū ipā fides transferit. qz sic
nūc eam et mēoria tenem⁹
et cogitatione ternum⁹ et vo-

lūtate diligim⁹ ita etiam tunc
cū eam nos habuisse mēoria te-
nebim⁹ et recolem⁹. et hoc utr̄
qz tercia volūtate īūgem⁹ eadē
trinitas p̄manebit. qm̄ si nul-
lū m nobis quasi vestigū t̄isi
ens reliq̄rit profecto n̄ ī mēori-
a mā eius aliquid habebim⁹
quo recurram⁹ eam p̄teritā
recordātes atq̄ id utrūq̄ iten-
tione tercia copulātes et quod
erat scilicet in memoria non
mde cogitantibz nobis et qd̄
mde cogitatione format̄. Sed
qui hoc dicit non discernit
aliā nūc ēē trinitatē qm̄ p̄t̄
fidem tenem⁹. videm⁹ aman⁹
m nobis. aliā tūc futurā. qm̄
nō ipām sed eius velut yma-
ginariū vestigū m mēoria
reconditū recordatione contue-
bitur. Et duo hec id ē quod
erat m mēoria retinētes. et
qd̄ mde īprimitur ī acie resor-
dantes tercia volūtate īūge-
mus. C̄d ut possit intelligi
sumam⁹ exemplū de corpali-
bus rebz de quibus m libro
xi satis locuti sum⁹. Nēpe
ab mferioribz ad supiora as-
tendentes uel ab exterioribz
ad interiora ingrediētes pri-
mā repperim⁹ trinitatē ī cor-
pore quod videtur et acie vi-
dentis. que cū uidet mde
formatur et ī volūtatis iten-

cione que utrūq; cōnūgit. **H**unc trinitati similem constituamus. cū fides que nūc mest nobis tanq; corpus illud in loco ita in mā memoria constituta ē de qua in format cogitatio re cordantis sicut ex illo corpore acies intuentis. **N**uibz ut tri nitas ipseat. amūatur tertia voluntas. que fidem in mēoria constitutam et qñdā eius effigiem in cōtuitu recordatiois i pressam cōnectit et uīgit sicut in illa corporalis trinitate visi omis formā corporis qd' videt et conformatiōne que fit in cernentibz aspectū cōnūgit iten tio voluntatis. **F**aciām ergo corpū illū qd' cernebatur mīsse dilapsū nec eius remāssisse aliquid in ullo loco ad quod vñdendū recurrat aspectus. **N**ūquid quia ymago rei corporalis iam transacte atq; p̄terite remanet in memoria vñ informetur cogitatiis obtutis atq; id utrūq; tertia voluntate uīgatūr eadē trinitas ēē dicenda est que fuerat qn̄ sp̄es in loco positi corporis vide batur. **N**on utiq; sed prorsus alia. **N**am p̄ter qd' illa erat extrinsecus hec intrinsecus. illā profecto faciebat species p̄ntis corporis. hanc ymago p̄teriti. **S**ic et in hac re de qua

nūc agim. et p̄pt quā putauim adhibendū illud exemplū. fides que nūc in aiō nrō est velut ill corpus in loco dū tenetur. aspiratur amat. qñdā efficit trinitatem. sed nō ipā erit qn̄ fides hec in aiō sicut corpus illud in loco iam non erit. **C**ue vero tunc erit qn̄ eam recordabim in nobis fuisse nō ēē. alia profctō erit. hanc em que nūc ē facit res ipā p̄sens et aūmo credentis affixa. at illā que tūc erit frāt̄ rei p̄teriti ymagine in recordantis mēoria derelicta. **N**ec illa igitur trinitas que nūc est ymago dei erit. nec ista ē ymago dei que tunc non erit. sed ea ē uenienda in aiā hōis idē rōnali sive intellūti ymago cre atoris īmortaliter īmortalitate eius est insita. **O**d natuā aīē etiam de formis et misere n̄ vitam n̄ dei ymagine possit

Nam sicut ipā īmortalis aīē sedm quēdā modū dicitur. habet quippe et aiā mortē suā cū vita beata caret. que vera cuē vita dicenda ē. sed īmortalis ideo nūcupat. qn̄ quali cūq; vita etiā cū miserrima ē nūqm̄ desint vivere ita qn̄is ratio uel ītellūis nūc in ea sit sopitus. nūc parvus nūc mag nus appareat. nūqm̄ mīsi ratio

xiii

nalis et intellectuialis est anima humana. Ac per hoc si secundum hoc facta est ad ymaginem dei quod ut ratione atque intellectu ad intelligendum et conspiciendum deum profecto ab inicio quo esse cepit ista tam magna et mira natura. Sive ita obsoleta sit hec ymago ut pene nulla sit. sive obscura atque deformis sive clara et pulchra sit semper est. Deinde deformatitate dignitatis eius miserans diuina scripturam. quoniam inquit in ymagine dei ambulet homo. tamem vane conturbat. theorizat et nescit cui congregabit ea. Non itaque vanitate ymagini dei tribueret nisi deforme cerneret factam. nec tantum vale illa deformitatem ut auferat quod ymago est satis ostendit dicendo. quod quoniam in ymagine ambulet homo. Quia propter ex utraque parte veritas pronunciari potest ista sententia. ut quod admodum dictum est quoniam in ymagine dei ambulet homo. tamem vane conturbat ita dicitur. quod quoniam vane conturbat homo tamen in ymagine ambulat. Tamen enim magis natum sit tamen viciari potuit quod summa non est. et quod quoniam viciari potuerit quia summa non est tamen quod summe naturae rapax est et esse pertinet propter magnam natum est. Que ramus igitur in hac ymagine dei quandam sui generis trinita-

tem adiuuante ipso qui nos fecit ad ymaginem suam. Non enim aliud possumus hec salubriter uestigare et secundum sapientiam que ab illo est aliquid inuenire. Sed ea que in superioribus libris et maxime in decimo de anima humana vel mente diximus si letoris uel memoria teneatur atque recolantur uel diligencia in eisdem locis in quibus conscripta sunt recenseantur. non hinc desiderabit prolixiore de rei tante inquisitione sermonem. Inter reterea ergo in libro x. diximus homines mente nosse semet ipsam. Nichil enim tam nouit mes quoniam id quod sibi presto est non menti quod quoniam magis presto est quoniam ipsa sibi et alia quantum satis visum est adhibendum documenta. quibus hoc certissime probaretur. An etiam parvulorum metes nosse se possint. Capitulo quintu-

Quid itaque dicendum est de ipsius mente ita adhuc parvuli et in tam magna diversiorum ignorancia. ut illi metis tenebras mens hominis que aliquis nouit exhorreat. In etiam ipsa se nosse credenda est. Sed intentio nimis in eas res quas per corporis sensus tanto maiore quanto numero cepit delectatione sentire non ignorare se potest. Si cogitatione se non potest. Quanta porro intentione in ista quod foris sunt

sensibilia ferat uel hinc solū
tonitri potest qd̄ lumen hui⁹ hau-
riende sic audia ē ut si quisqm̄
mūn⁹ cautus aut nesciens quid
inde possit accidere nocturnū
lumen posuit ubi iacet ifans
in ea parte ad quā iacetis oculi
li possint retorqueri n̄ cœruix
possit inflecti. sic inde ei⁹ nō
monet aspiciens ut nō nullos ex
hoc etiā strabones fieri non ei-
mus eam formā tenentibus
oculis quā teneris ac mollibz
consuetudo quodāmō infixit.
Ita et in alijs corporis sensibz qm̄
tū sinit illa etas intentione se
quasi coartavit aīe parvulorū.
ut quequid per carnem offen-
dit aut allicit hoc solū abhor-
reant vehementer aut appetat.
sua vero interiora nō cogitēt
nec possint ammoneri ut hoc
faciant. qā nō dū admonētis
signa nouerūt ubi p̄cipiū lo-
tū verba optinet. que sicut ali-
a prorsus nesciūt. **E**x autem
aliquid sit nō se nosse. aliquid nō
se cogitare iam in eodē volu-
mine ostendim⁹. **S**ed hanc
etatē omittam⁹ que nec iter
rogari p̄t quid in se agatur
et nosip̄ eius valde obliti-
sum⁹ hinc tantū certos nos
ēē sufficerit qd̄ tū hō de aīm
sui natura cogitare potuerit
atq; iuuenire qd̄ verū ē alibi

nō iuueniet qm̄ penes sepm̄. In
iuueniet autē nō qd̄ nesciebat. sed
vnde nō cogitabat. **N**uid enī
scam⁹ si qd̄ est in mā mēte nes-
cum⁹. tū oīā que scam⁹ nō m̄si
mēte stare possim⁹. **O**r mens
hoīs s̄me cogitatione sibimet
conspicua esse nō possit. cap. vi.

Tanta est enī cogitatiois
vis ut nec ipā mens quo-
dāmō se in cōspicū suo ponat n̄
qm̄ se cogitat. ac per hoc ita n̄
ehil in cōspicū mentis ē n̄ vnde
cogitatur ut n̄ ipā mens qua
cogitatur quicquid cogitatur
aliter possit ēē in conspicū suo
m̄si sepm̄ cogitando. **C**uio
autē qm̄ se nō cogitat in cōspec-
tu suo non sit. tū sū sepm̄
nūqm̄ ēē possit quasi aliud
sit mā aliud conspecū ei⁹. mē
mē nō possū. **H**oc quippe de
oculo corporis non absurde dī.
Ipē quippe oculus loco suo est
fixus in corpore. aspectus autē
eius. in ea que extra sunt te-
ditur et usq; ad sydera exten-
ditur. nec est oculus ī con-
spicū suo qm̄ quidē nō cōspic-
it sepm̄ m̄si speculo obiec-
to. **V**nde iam locuti sumus
qd̄ nō fit utiq; quādo se mēs
in suo conspicū sui cogitatioē
constituit. **N**ūquid ergo ali-
a sui parte alia suā partem
videt tū se conspici cogitādo

XII.

sicut in alijs mēbris mīis que
sunt oculi alia mēbra cōspic-
tū que in nrō sūt ul̄ eē pñt
cōspicū. **C**ūid dīc absurdī
uel sentiri p̄t. **V**n̄ igit̄ aufer-
tur mens nūsi a sepā. **E**t ubi
ponitur in cōspicū suo? n̄ ante
sepām. **N**on ergo ibi erit
ubi erat qñ in cōspicū suo nō
erat. quia hic posita mde sb̄
lata est. **S**ed si cōspectienda
migravit. cōspectura ibi ma-
nebit. **A**n̄ quasi genuat ut
et illuc sit et hic id ē et ubi cō-
spicere. et ubi cōspici possit.
ut m se sit cōspectiens. ante se
cōspectua. **M**ichil hōz veritas
nobis consulta respondet. qm̄
qñ isto mō cogitam̄ nō nūsi
corpī fittas ymagines cogi-
tam̄ q̄ mētem nō eē paucis
certissimū ē mentibz a quibz
p̄t de hac re veritas consuli
Promde restat ut alicq̄ perti-
nens ad eius naturā sit con-
spicū eius etiā qñ se cogitat
nō q̄ per loci spatiū. sed i cor-
poreā cōuersatione reuocet
tū vero non se cogitat nō sūt
quidē in cōspicū suo n̄ de illa
suis formetur aspectus sed
tū nouit se tanq̄ ipā sibi sit
mēoria sui sicut multaz dis-
cipulaz pitus ea que nouit
eius mēoria continētur. nec
est mde aliquid in cōspectu

mentis eius nūsi vñ cogitat-
ceteā in archana quadā noti-
cia sunt recondita que mēoria
nūcupatur. **I**deo trinitatē sic
cōmēdam̄ ut illud vñ forma-
tur cogitantis obtutus i me-
moria ponēm̄ ipām̄ vero cō-
formationē tanq̄ ymaginēz
quo mde imprimit ad illud q̄
vtrūq̄ cōuigit amore seu vo-
lūtatem. **M**ens igit̄ qñ cogi-
tatione se cōspicit intelligit
se et recognoscit. **G**ignit ḡ
hūc intellectū et cognitionē
suam. Res quippe icorporea
intellecta cōspicit et itelli-
gendo cognoscit. **N**ec ita sane
gignit istā notitiam suā mēs
qñ cogitādo intellectā se cōspicit.
tanq̄ sibi ante icognita fuit
sed ita sibi nota erat quē admo-
dū note sūt res que mēoria
continētur etiā si nō cogitēt.
qm̄ dicim̄ hoīem nosse h̄as
etiā tū de alijs rebus non de
bris cogitat. het autē duo gig-
nens et genitū dilectione tria
copulātur que michil ē aliud q̄
volūtas fruendū aliquid appre-
tens ul̄ tenens. **I**deoq̄ etiam
illis tribus nōibus m̄sinuādā
putauim̄ mentis trinitatē
mēoria itelligētia voluntate.
Sed qm̄ mētem sp̄ sui mem̄is
se semp̄ sepām̄ intelligere
et amare qñuis non semp̄ se

cogitacē discretā ab eis. que
nō sūt qđ ipā est circa eiusdē
libri. x. finē dixim⁹. queren
dū est quo nā mō ad cogni
tionē pertineat intellectus no
titia vero cuiusqz rei que
īest menti etiā qñ nō de ipsa
cogitatūr ad solā dicatur
medriā pertinere. Si ei hoc
ita ē non habebit hec tria
ut et sui mēnisset et se itel
ligeret et amaret sed mēne
rit sui tm̄. et postea cū cogi
tare se cepit tūt se intellectus
atqz dilexit. "Cūd' aliud sit
aliquid nō nosse. aliud non
mde cogitare. Cap. vii.

Qua ppter diligentius consi
derem⁹ illud exemplū
qd adhibui⁹ ubi ostendere
tur aliud ēē rem qđ qm̄ nō
nosse aliud nō cogitare fieri
qz posse ut nouit homo ali
quid qđ nō cogitat. qñ aliud
de nō mde cogitat. Quare
ergo uel plimā disciplinaz
pitus qñ vñā cogitat aliam
uel alias etiam si nō cogitat
nouit tamē. Sed nūquid rē
possim⁹ dicere iste musicus
nouit quidē musicā sed nūt
eam nō intelligit qā nō eam
cogitat. intelligit autē nūt
geometriā hanc enī nūt co
gitat. Absurda ē qntū appa
ret ista sentēcia. Crudi etiā

illa si dicam⁹ iste musicus no
uit quidē musicā sed nūt
eam nō amat qñ nō eam co
gitat amat autē nūt geome
triā quia nūt eam cogitat.
Rōne similiter absurdā ē.
Rectissime vero dicim⁹ iste
quē ppteris de geometriā
disputantē etiā ppteris ē mu
sicus nā et mēnitus ei⁹ dīsa
pline et intelligit et diligit
eam. sed qñius eā nouit et
ammet nūt illam nō cogitat.
qñ geometriā nūt cogitat
de qua disputat. Hinc amo
nemur ēē nobis in abdito
mētis quarūdā rerū quasdā
noticias et tūt quodāmō pro
cedere in medū atqz in con
spicū mētis velut aptius co
stitui qñ cogitantur. Tūt ei
seipm̄ mens et mēnusse et
intelligē et amare iuenit
etiā vñ nō cogitabat. qñ a
luide cogitabat. Sed vñ du
nō cogitauerim⁹. et vñ cogi
tare nisi cōmoniti nō vale
mus id nos nescio qđ eodēqz
mētis si pē dici scire nesci
mus. Deniqz recte ab eo q̄
cōmemorat ei quē cōmemorat
dī. scis hoc sed scire te nescias.
cōmemorabo et iuenies te sa
entē qđ te nescire putaueras.
Id agunt et trē que de hīs
rebus conscripte sunt quas

xiiij.

res ducere ratione veras esse tuerit letor non quas veras esse credit ei qui sepsit sicut legit historia sed quas veras esse etiam ipse tuerit siue apud se siue in ipsa mentis luce veritate. Quero net amonitus valet ista contueri magna certitate corvis tenebris ignorante dimerus est. aliove et meliore diuina ope indiget ut possit ad veram sapientiam pervenire. Hoc ergo volui de cogitatione adhibere qualemque documentum quo posset ostendi quod ex his que memoria continetur recordantis actes informetur et tale aliqd signatur ubi homo cogitat quale in illo erat ubi ante cogitationem meinerat. quia facilius dominatur quod tunc accedit et ubi parens problem spacio temporis antecedit. Nam si nos referamus ad interiorē mentis memoriam qua sui meminit et interiorē intelligentiam qua se inteligit et interiorē voluntatem quia se diligit. ubi hec ratiō simul fuit et simul semper fuēt ex quod est repertum siue cogitatetur siue non cogitarentur. videbitur quidem ymago illius trinitatis et ad solam memoriam pertinere. sed quia ibi verbum esse sine cogitatione non potest cogitamus enim

omne quod dicimus etiam cum illo in teriore verbo quod ad nullius gentis pertinet lingua in tribus potius illis ymago ista cognoscit. memoria scilicet intelligentia voluntate. Hac autem nunc intelligentiam dico quia intelligimus cogitantes. id est quoniam eis repertis que memoria presto fuerat sed non cogitabant cogitatio nostra format. et eam voluntatem siue amorem vel dilectionem que ista problematis pentequaque coniungit et quodammodo utrisque totis est. Hinc factum est ut etiam per exteriora sensibilia que per oculos carnis videntur legem in ducere traditatem in xiiij. scilicet libro atque inde cum eis ingredierer ad homines interioris eam potentiam qua ratiocinatur de typis rebus differens illam principaliter ducantem quod contemplat eternas atque id duobus volubus egit. xij. utrumque discernens. quorum unum est superior alterum inferioris quod superius est subditum debet xij. autem de munere inferioris quod humana rex scientia salubriter continetur. ut in hac typa li vita id agamus quo consequitur eternam. quoniam potius veritate ac breuitate differunt. quoniam quidem rem tam multiplicem atque copiosam multorum atque magis

nor̄ disputationibꝫ multis
magnisqꝫ celebratā uno strūtū
volumine inclusō ostendēs ea
am in ip̄o trinitatē sed nondū
que dei sit ymago dicenda.
De principali mentis ī quo
intuenda est sūme ymago tri-
nitatis. Capl'm vni.

Nunc vero ad eam pue-
nus disputationē ubi
principale mentis huāne q̄ no-
uit deū uel nosse p̄t conside-
randū suscepimus ut in eo re-
periām⁹ ymagine dei. **C**uius
enī mens humana nō sit eius
natūre ciuus est d̄s. ymago tñ
nature illius qua natūra me-
lior nulla est ibi querenda et
iuenienda est in nobis. quo
etī natūra nr̄a nichil habet
melius. **S**ed prius mens ī se-
ip̄ā considerāda ē anteq̄ sit
particeps dei. et in ea repien-
da est ymago eius. **D**ixeram⁹
enī eam et si amissa dei parti-
cipatione obsoletā atq; defor-
mē. dei tamē ymagine per-
manere. **E**go quippe ip̄o yma-
go eius est quo eius capax
est. eiusqꝫ esse particeps p̄t.
Cad tam magnū bonū nisi
per hoc qđ ymago eius est
ēē nō p̄t. **E**cce ergo mēs mēi
nit sui intelligit se. diligit se.
hoc si cernimus cernim⁹ tri-
nitatē nōdū quidē deū sed

iam ymagine dei. **N**on forin-
setus accepit mēoria qđ tene-
ret n̄ foris iuenit qđ aspiceret
intellectus sicut corporis ocul⁹.
net ista duo velut formā cor-
poris. et eam que inde facta
est in arie cōtuentis volūtas
foris uixit nec ymagine rei
que foris visa est quodāmō
raptā et ī mēoriā reconditā
cogitatio tñ ad eā cōuerteret
iuenit et inde formatus est
reconditatis obtutus uīgentē
utriq; tercia volūtate. sicut
in eis ostēdebam⁹ trinitatibꝫ
fieri que in rebus corporalibꝫ
repiebat̄ uel ex corporibus
per sensū corporis introrsus
quodāmō trahebantur de
quibus oibꝫ in libro xi⁹ disse-
ruim⁹ nec sicut fiebat uel
apparebat qñ de illa sciēcia
disserebam⁹ iam in hōis ite-
oris opibꝫ constituta que disti-
guenda fuit a sapiā. vñ q̄ sunt
velut adūētia sunt in aīmo.
sine cogitatione historica illa-
ta ut sunt facta et ditta q̄ tpe
pagūtur. et transeunt uel ī na-
tura rer̄ suis locis et regiomibꝫ
constituta sunt suae in ip̄o hōie
quo nō erant orūtir. aut a-
lijs docentibꝫ. aut cogitacōi-
bus app̄ns sicut fides quā pli-
mū in lib⁹ xii⁹ cōmendau-
mus sicut virtutes quibꝫ si

-XIII-

*F*lā qdā eoz puerū cognitioēz

vere sunt in hac mortalitate id
bñ viuit ut bñ illa que di
uinitus promittit immortalita
te uiuatur. **H**ec atq; hucmodi
habent in tpe ordine suū mō
nobis trinitas meorie. visiois
et amoris facilis appetit⁹
tencū. **S**unt enī cognoscibilia
et anqñ cognoscant⁹ suoz cog
nitionē in dissentibus gignat.
Sunt aut̄ ul̄ in lotis suis uel q̄
tpe p̄tererūt q̄uis q̄ p̄tierūt
non ip̄a sint sed eoz quedam
signa p̄teritor quibz visib uel
auditis cognoscantur fuisse
atq; transisse q̄ signa uel i lo
cis sita sunt sicut monumēta
mortuor et quetiuz filia uel
in h̄is fide dignis sicut ē oīs
graues et approbande auto
ritatis historia uel in aīmis
ez qui eam iā mouerunt.
Eis quippe iam cōpta uel nota.
et aljs utiq; sūt noscibilia q̄
scientia p̄uenerūt et qui ea
nosse illis quibus nota sūt.
docentibz p̄nt. **E**ne oīa et
q̄i discutire quandā faciūt
trinitatē specie sua que nos
cibilis fuit etiā anteqñ nos
ceretur eiq; adiūcta cognitioē
discētis que tūc ēē incipit
q̄i discutir ac tertia volūta
te que utrūq; cōuigit et tū
cognita fuerint alia trinitas
dū recolūtur sit iam itēus

m ip̄o aīo ex hijs ymagibus
que tūc discerent⁹ sūt ip̄esse
i meōria et informatione co
gitationis ad ea cōuerso recor
dantis asprū et ex ea volūtate
que tertia duo ista cōuigit. **E**a
vēo que orūtūr m aīo ubi nō
fuerūt sicut fides et cetera
hucmodi. et si aduenticia
videntur tūc doctrina inserū
tur nō tamē foris poīta ul̄ fo
ris parta sūt sicut illa que cre
dūtūr. sed m̄tus oīo m ip̄so
aīmo ēē ceperūt fides ei non
est qđ credit⁹ sed qua credit⁹
et illud credit⁹ illa conspicit⁹.
Tamē quia ēē ceperit m aīo qui
iam erat aīm⁹ anteqñ i illo
ista ēē ceperisset adiūctū qđ
dam uidetur et m p̄teitis habe
bitur qñ succedēte specie iam
ēē desiderit aliaq; mīc finita
tem facit p̄ suā p̄niciā. retēta
cōspecta. dilecta. alia tūc faci
et per qđdā sūi vestigū. quod
m meōria p̄teriens dereliqrit
sicut iam supradictū est. **A**n vir
tutes quibz ad etermitatē ten
ditur desinere sūt tūc ad eter
nitatem p̄duxerit Cap. ix.

Tru aut̄ tūc etiā virtutes
quibus m hac mortalita
te bñ viuitur quia et ip̄e scripi
unt ēē in aīo qui tūc sine illis
prius cēt tūc aīm⁹ erat desinat
ēē tūc ad eterna p̄duxerint nō

nulla questio ē. **C**ribusdā emī visū est. desituras. Et de tribus quidē. prudentia fortitudine tpantia tū hoc dicitur non nichil dici videntur iusticia vero imortalis ē et magis tuē pfectetur in nobis q̄ esse cessabit. **D**e oībus tū quatuor magnus auctor eloquētie. tullius in oratione dyalo-
go disputans. si nobis iquit tū ex hac vita migraremus in bōz insulis imortale euī ut fabule ferūt degere licet.
quid opus ēēt eloquētia tū iudicia nulla fierent. a' ipīs etiam virtutibus. **N**ec emī fortitudine egerem⁹ nullo pōto aut labore aut pyculo-
nec iusticia tū ēēt nichil q̄ appeteretur alicui. n̄ tpantia que regeret eas que nulle essent libidines. **N**ec prudētia quidē egerem⁹ nullo delecto pōto honor⁹ et maloz. Una igit̄ essem⁹ bñ cognitiōne natura et scientia. qua sola deoz etiam vita laudāda est. **E**x quo intelligi potest cetera necessitatis esse. unū hoc voluntatis. Ita ille tātus orator tū ph̄iam p̄dicaret recolens ea que a ph̄is accep̄at. et p̄clare ac suauit explicans in hac tantū vita quā videmus erūp̄ms et ex-

roribus plenā oēs quatuor v-
tutes natūras ēē dixit nullā
vero car. tū ex hac vita mi-
grabim⁹ si liceat ibi veire
ubi viuitur bñ. sed bonos aī-
mos sala bōz ēē cognitioē
et scientia hoc est contēplatione nature. in qua nichil
est melius et amabilis m-
ea natura que creavit oēs
ceteras institutqz naturas.
tū regēti esse subditū si iusti-
cie ē. imortalis est oīno iusti-
cia nec in illa ēē beatitudine
desinet sed talis ac tanta e-
rit ut perfectior et maior
esse non possit. **F**ortassis et
alie tres virtutes. **P**rudētia
sine aliquo iā pycido erro-
ris fortitudo sine molestia
tolerandoz maloz. tpantia
sine repugnātia libidinū
erūt in illa felicitate. **V**t
prudētia nullū bonū deo-
ponere uel equare. fortitu-
dimis ei firmissime cohēre.
tpantie nullo defectu noxiō
delectari. **N**ec autē qđ agit
iusticia in subueniēdo miseri-
ris. qđ prudētia in p̄cauen-
dis misiōis. qđ fortitudo i
p̄ferendis molestijs. quod
tpantia in cohertendis de-
lectacōbz prauis non ibi e-
rit ubi nichil oīno mali
erit. ac per hoc ista virtu-

xiiij.

tum opa que huic mortali
vite sunt necessaria. sicut fi-
des ad quā referenda sunt
que in p̄teritis habebūtur.
et aliā nūc faciūt trinitatē
cū ea p̄ntia tenemus. aspici-
mus amam⁹. aliā tūc factu-
ra sunt cū ea nō eē sed fuisse
per quedā eorū vestigia que
p̄tereūdo in mēoria derelin-
quet repiem⁹. quia et tunc
trinitas erit cū illud quale
cūq; vestigii et mēoriter
retinebitur et agnosceretur
veraciter et hoc utrūq; ter-
tia voluntate uīgetur. **D**e
cognoscibilib; tpalib; quoq;
alia cognitionē nrām p̄uei-
unt. alia nō p̄cedūt. **C**ap⁹ x⁹.

Nō om̄ istay quas cōmēdā-
tiūm⁹ tpaliū rerū sūa quedā
cognoscibilia cognitionē iter-
positione t̄pis antecedūt si-
cūt sunt ea sensibilia que iā
erant in rebus anteqm̄ cog-
nosterentur uel ea oīā que
per historiā cognoscitūr. que-
dam vero simul esse incipi-
unt. velut si aliquid visibi-
le quod oīno nō erat ante
oculos m̄os oriatūr cogni-
tionē nrām utiq; non pre-
cedit. aut si aliquid sonet
ubi adest auditor simul pro-
fecto incipuit eē. simulq; de-
simūt et sonis et ei⁹ audit⁹

Verūtaniē sūne tye p̄cedēta.
sūne simul eē incipētia cog-
noscibilia cognitionē gig-
nūt non cogitatione gig-
nūt. Cognitione vero stā cū
ea que cognoscim⁹ posita in
mēoria recordatione reuisu-
tur. quis nō videat priorē
eē tye in mēoria retentioēz
quam in recordatione visio-
nē et hui⁹ utriusq; tertia vo-
lūtate uīctionē. **P**orro autē
in mente non sic est. Neq; ei⁹
aduentitia sibi ipsa est. et q̄
ad seip̄am que iam erat aut ue-
nerit aliūde eadē ipā q̄ nō eāt a
nō aliūde veneit. s; i seip̄a q̄ iā nō eāt.
nata sit ea ipā q̄ nō eāt sic i mēte q̄ā
erat out fides q̄ nō erat. aut post
cognitionē sūi recordando
seip̄am velut in mēoria sua
constitutā videt q̄i nō ibi fuit
anteqm̄ seip̄am cognosceret
cū profecto ex quo esse ce-
pit nūqm̄ sūi mēmisse. nūqm̄
se intellige. nūqm̄ se amare
destitut sicut iam ostendim⁹
at p̄ hoc qm̄ ad seip̄am cog-
nitione cōuertit fit t̄m̄tas
in qua iam et verbū possit
intelligi. formatur quippe
ex ipā cogitatio voluntate
utrūq; uīgente. **I**bi ergo
magis cognoscenda est yma-
go quā querim⁹. **A**n semp
memoria p̄teritar rex sit

an vero etiam presentium. Cap. xiij.

Sed dicit aliquis. Non est ista memoria qua mens sui meminisse prohibetur que sibi se per est presens. Memoria enim posterior est non presentium. Nam quidam cum de virtutibus ageret in quibus est etiam nullus. in tria ista prudenter duisse. ruit memoria intelligentia. prudenter. memoria scilicet preteritis. intelligentia presentibus. prudenter rebus tribuentes futuris. quam non habet certam nisi presenti futurorum quod non est munus hominum nisi detur de sup ut prophetis. Unde scriptura sapientie de hominibus agens. cogitationes inquit mortalium timide et incerte prudencie nostra. Memoria vero de preteritis et intelligentia de presentibus certa est. sed presentibus utique in corporibus rebus nam corporeos corporalium presentes aspectibus sunt oculorum. Sed qui dicit memoriam non esse presentium attendat quemadmodum dictum sit in ipsis claribus his ubi maioris cure fuit verborum integritas quam veritas rerum. Nec talia passus viles oblitus uehi sui est ythagorus distinctione tanto. Virgilius enim cum sui oblitum non diceret vix eni quod aliud intelligi voluit. nisi quod memoraret sui. Cum sibi

ergo prius esset nullum suu me misset. nisi et ad res presentes memoria pertineret. Quia propter sicut in rebus posteritis ea memoria dicitur qua sit ut valeat recoli et recordari. sic in presenti quod sibi est mens memoria sine absurditate dicenda est qua sibi presto est. ut sua cogitatione possit intelligi et utrumque suu amore coniungi. Quia facultate mens rationalis obtineat ut in ea dei ymagno resplendeat cap. xij.

Ne igitur trinitas metis non propria est dei ymagno quia sui meminuit mens et intelligit ac diligit se. sed quia per etiam meminisse et intelligere et amore a quo facta est. Quod cum facit sapiens ipsa fit. Si autem non facit etiam cum sui meminisse seque intelligit ac diligit stulta est. Memoratur itaque dei sui ad cuius ymaginem facta est. eumque intelligat ac diligit. Quod ut breuius dicam. colat deum non factum cui ab eo capax frater est et cuius particeps esse per posterum scriptum est. Ecce dei cultus est sapientia et non sua luce sed summe illius participatione sapiens erit atque ubi eterna ibi beatam regnabit. Sic enim dicitur ista sapientia hominis ut etiam dei sit. Tunc enim vera est. Nam si humana est vana est Ver-

xiii.

non ita dei qua sapiens ē d̄s
ſeqꝫ enī participatioē ſui
ſapiens eſt ſicut mens par-
ticipatione dei. ſed. ſed quē
admodū dicit etiā iuſtitia d̄i
nō ſolū illa qua ip̄e iuſtus ē.
ſed quā dat hoī cū iuſtitia
impiū. Et uā Rōmedā apls aut
de q̄busdā. Ignorātes eī dei iuſtitia et
ſuā iuſtitia voletes iſtitue iuſtitia di-
nō ſhieti. Hic eī dia etiā de q̄busdā p̄t.
Ignorātes diſapiāz il ſuā voletes iſtitue.
ieth. Eſt igitur natura nō ſuā
que fecit om̄es ceteras mag-
nas paruasq; naturas eis q̄s
fecit ſme dubio preſtantior. ac
per hoc hec etiā de qua loqui
mūr rōnali et intellāli que
hoīs mens ē ad ei⁹ qui eā fecit
ymagine ſtā. Illa aut̄ ceteris
natūrā p̄ſtātor d̄s ē. et ē qđem
nō longe poſita ab unoquoq;
nrm ſicut aplg dicit adiūgēs.
m illo enī viuum⁹ et mouem⁹
et ſum⁹. Crd' ſi ſcdm corp⁹ di-
ceret etiam de iſto corporeo
mūdo poſſet intelliſti. Nam
et m illo ſcdm corpus viuum⁹
et mouem⁹ et ſum⁹. Unde
ſcdm mente que facta ē ad
eius ymagine debet hoc ac-
cipi excellētiore quodā co-
demq; nō viſibili ſed intelliſi-
bili mō. Trā quid nō eſt in
ip̄o de q̄o diuine ſcptū ē. qm̄

ex ip̄o et per ip̄m et m ip̄o ſe-
oīā. Promde ſi m ip̄o ſuī oīā
m quo tandem poſſut vnię
que viuūt et moueri q̄ mo-
uent mſi m quo ſuī. Nō tñ
om̄es cū illo ſuī eo mō quo
ei dictū eſt ego ſemp tecū.
nō ip̄e cū oībus eo mō q̄ dñs vo-
bifū dicim⁹ maḡ utaq; hoīs miſeria
e cū illo nō eē. ſme q̄ nō p̄t ee. In q̄ eī
ē paſdubio ſh̄ t̄ nō eē. Et tñ ſiedū mēi
mit eūq; nō intelligit neq;
diligit. cū illo nō eſt. Crd'
aut̄ quisq; penitus obliuſ-
titur nec cōmoneri ei⁹ uti-
q; poſteſt. De remiſcenſia
m deū cui⁹ ſemp capax eſt
mentis natura. Cap. xiii.

Iuāna

Oe viſibiliꝫ rebus ad
hanc rem ſumamus
exemplū. Dicit tibi quispiā
quē non recognoſtis. Noſti
me. Et ut cōmoneat. dicit
ubi. qm̄. quō tibi inotuit. Oſ
busq; adhibitis ſigis quib;
m meōrā reuoceris ſi non re-
coſtis ita iam obliuſ es
ut oīs illa noticia penitus de-
leta ſit aīo. mchileꝫ reſtat ali-
ud. mſi aut̄ credas ei qui tibi
hoc dicit qđ aliquā eū noue-
ras. aut̄ ne hoc quidē ſi fide-
dignus tibi eſſe qui loquitur
nō videt. Si aut̄ remiſteſis
prefecto rediſ m meōrā

tuā et in ea iuēnis qd' non
 fuerat penitus obliuione
 deletū. Redeamus ad illud
 qd' adhibuum⁹ huāne
 cōuersationis exemplū. Int̄
 cetera psalm⁹ non⁹. Cōuer-
 tantur inquit p̄cōres iñfer-
 nū. om̄es gentes que obli-
 uiscuntur deū. Morro autē
 vicesim⁹ prim⁹ cōmēora-
 bilitur inquit et cōuertet
 ad dnm̄ uniuersi fines ter-
 re. Non igitur sic erant
 oblite ille gentes deū ut
 eius nec cōmemorate recor-
 darentur. Obluiscēdo aut̄
 deū tāqñ obliuiscendo vitā
 suā cōuerte fuerant in mor-
 tem hoc est in iñfernū. Con-
 memorate vero cōuertūt̄
 ad dnm̄ tanqñ r̄mīscētes
 remīscendo vitā cui⁹ eas
 habebat obliuio. Itē legit̄
 iñ nonagesimo tertio. Intel-
 ligite nūc qui iñspīcētes estis.
 in p̄plo et stulti aliquñ sapite.
 qui plantauit aurēm nō au-
 diet et reliqua. Eis eū dcm̄
 est qui deū nō intelligendo
 de illo vana dixerūt. De
 dilectionē aut̄ dei plūa repūt̄
 in diuīns eloquīs testimōia
 Ibi em̄ et illa duo cōsequēt̄
 intelligūtur. quia nemo di-
 ligit cui⁹ nō meinit. et qd'
 penitus nescit vñ est illud

. Cap. xiii.

notissimū p̄cipiūq̄ p̄ceptū
 diliges dnm̄ deū tuū. Sic ita
 q̄ condita ē mens huāna. ut
 nūqm̄ sui nō meinerit nūqm̄
 se non intelligat. nūqm̄ se nō
 diligit. Sed qm̄ qui odit ali-
 q̄ue nocere illi studet non
 imerito et mens hoīs qn̄ sibi
 nocet odiſſe se dī. Nesties
 em̄ sibi vult male. dū non
 putat sibi obesse qd' vult
 Sed tamē male sibi vult
 qn̄ id vult qd' obſit sibi. vñ
 illud sc̄ptū est. Qui diligit
 iniquitatē odit aiām suā. Qui
 ḡ se diligere nouit deū dili-
 gere nouit. Qui vero nō di-
 ligit deū etiam si se diligit
 quod ei naturaliter m̄ditū
 est. tñ nō icōuenienter o-
 disse se dicit̄ cū id agit qd'
 sibi aduersatur et se p̄m̄ tam
 qm̄ suis iñmīcūs iñsequitur.
 Qui profecto est error hor-
 rendus. ut tñ oēs sibi p̄dēſſe
 velint. multi non velint fa-
 cere m̄ſi qd' eis p̄mīcōfīſſi
 mū sit. Similem morbum
 mutor̄ aiālū cū poeta de-
 scriberet inquit. dī meliōa
 pījs erroreq; hostib; illum
 discussos nudis laniabant
 dentibus artus. Cū morbus
 ille corporis fuerit. cur dixit
 errorem. m̄ſi quia oē ani-
 mal cum sibi natura con-

XIIII.

silatū sit ut se custodiat qñtū
 p̄t. talis ille erat morbus. ut
 ea quorū salutē appetebat sua
 mebra lamarent. Cū autem
 deū diligit mens. et sicut
 dictū est consequenter eius
 mēnit eūq; intelligit. recte
 illi de p̄ximo suo p̄cipitur^{ja}
 ut eū sicut se diligit. I^a cū
 se nō puerse sed recte diligit
 cū deū diligit cui^a p̄cipia
 tione ymago illa nō solimē
 verū etiam ex vetustate reno
 uatur. ex deformitate refor
 matur. ex infelicitate b̄tifica
 tur. Huius enī se ita diligit ut
 si altūrū p̄ponatur malit oīa
 que infra se diligit perdere
 qm̄ p̄ire. tū supiorē deserendo
 ad quē solū posset custodire
 fortitudinē suā. eoq; fruī lu
 mine suo cui canitur in psal
 mo. Fortitudinē mēā ad te cu
 stodiam et in alio. Accedit ad
 eū. et illūrū. sic infirma et
 tenebrosa facta est. ut a se q̄q;
 ipā in ea que nō sūt qd ipā et
 in quib; supior est ipā infeli
 us labet^c per amores quos
 nō valet vīce^b et errores a
 quib; non videt qua redire
 Unde iam deo misérāte pen
 tens clamat in psalmis. De
 seruit me fortitudo mea et
 lumē oculorū nō est meā. Nō
 tamē in hys tantis infirmita

tis et erroris malis amittere
 potuit naturale mēoriā et i
 tellectū et amore sui. P^t qd
 merito dici potuit quod sup
 cōmēorauī qm̄q; in ymaginē
 dei ambulet hō tamē vane cō
 turbatur. thezaurizat et igno
 rat cui cōgregabit ea. Cur ei
 thezaurizat. msi quia fortitu
 do eius deseruit eū. p quā dīm
 habens rei nullū m̄digeret.
 Et cur nescit cui cōgregauit
 ea. msi quia lumen oculorū ei^a
 nō est cū eo. Et ideo nō videt
 quid veritas aut. stulte ac not
 te aīam tuā repetūt abs te. het
 que p̄parasti tuus erūt. "Q^r ei
 am p̄raua mēs nec mēoria sui caret / ymūnōe
 n̄ cogitatione n̄ amore cap. xiii."

Terūtū quia talis etiā in
 ymagine ambulat hō et
 habet mēoriā et intellectū et
 amore sui hōis mens. si ei
 manifestaretur qd utrūq; h̄e
 nō posset et unū e duob; per
 mitteret elige^b alt̄ p̄ditur^a. a
 thesauros q̄s cōgregauit a mēte q̄s
 usq; adeo nō h̄t mētem ut thesau
 ros mallet habere qm̄ mēte.
 Thesauri emī possūt mentem
 plerūq; subuertere. et mens
 que thesauris nō subuertitur
 sine illis thesauris facilius
 et expeditius p̄t vīue. Huius
 vero illos thesauros msi per
 mente poterit possidere? Si

enī puer infans q̄iūs ditissim⁹
 natus cū sit dñs oīm que iure
 sūt eius nichil possidet mēte
 sopita q̄ nā tandem mō q̄sq̄m
 quicq̄m mēte possidebit amis-
 sa? Sed de thesauris quid lo-
 quor qd̄ eis quilib; hoīm si
 talis optio p̄ponatur manuſ
 carere qm̄ mente cū eos ne-
 mo p̄ponat neō cōparet lū-
 bus corporis quibus non aut
 rarus quisq; homo. sed oīs
 homo possidet celū. per lu-
 mina enī corporis quisq; possi-
 det quicquid libent⁹ uidet. Cis
 ergo si tenere utrūq; nō pos-
 sit et altūrū cogatur amitt-
 ere. nō thesauros q̄ oculos
 malit. Et tñ si ab eo simili
 conditione queratur utrū ocu-
 los malit amittere an mēte.
 quis mēte nō videat eū ocu-
 los malle qm̄ mēte? Mens
 quippe sine oculis carnis hu-
 mana est. oculi autē carnis
 sine mēte belium sūt. Cris
 porro nō hoīem sed malit eē
 etiā carne cecū qm̄ beluam
 videntē? Hec dixi ut etiā
 tardiores qm̄ius breuit̄ cō
 memorentur a me in quorū
 oculos uel aures hee lrē p-
 uenerint. qñtū mens diligit̄
 serpām etiā infirma et errās
 male diligendo atq; sectādo
 que simt m̄fra ip̄am Dilige-

porro serpām nō posset si se oī
 no nesciret. id est si suū nō me
 minisset nec se intelliget. q̄
 m̄ se in ymaginē dei tam po-
 tens est ut ei cui⁹ ymago ē
 valeat inhere. Sic enī ordi-
 nata est naturaꝝ ordine nō
 locoz. ut supra illā nō sit nisi
 ille. Deniq; cū illi penitus
 adheserit unius erit sp̄us. Si
 rei attestatur apls dices. qui
 aut̄ adheret dñō unius sp̄us
 est accedente quidē ip̄a ad
 participationē nature veri-
 tatis b̄titudis illi⁹ nō tamē
 crescente illo in natura ve-
 tate et b̄titudine sua. In illa
 itaq; natura cui feliciter adhe-
 serit īmutabile videbit om̄e
 qd̄ viderit. Tuē sicut ei dñna
 sc̄ptuā promittit. faciat̄ in
 bonis desideriū eius bonis
 īmutabilib; ip̄a trinitate deo
 suo cui⁹ ymago est. De mu-
 tabilitate mentis huāne qua-
 fit ut sicut misera frā est ex
 btā ita btā possit eē ex m̄seā

Et ne usnā deinceps **mp. xv.**
 violetur erit in abston-
 dito vultus eius tanta
 ubertate eius impleta ut ea
 nūq̄m patere delectet. Se ip-
 sam vero mīc qñ videt non
 aliquid īmutabile videt. Ad
 ideo certe nō dubitet. qm̄ mi-
 sera est et btā eē desiderat n̄

xiiij.

ob aliud fieri sperat hoc posse nisi quia est mutabilis. Nam si mutabilis non esset. sicut ex beatâ misera. sic ex misera beatâ esse non posset. Et quid eam fecisset misera sub omnipotente et bono domino? nisi patrem suum et iustitiam domini sui? Et quid eam faciet beatam nisi meritum suum et patrem domini sui? Sed et meritum eius gracia est illius. cuius patrem est eius beatitudo. Iustitia quippe sibi dare non potest. quam perditam non habet. Hanc enim cum homo conderet appetit. et peccando utique perdidit. accepit ergo iustitiam propter quam beatitudinem accipere mereatur. Vnde veraciter ei dicitur ab apostolo quasi de suo bono superire mali. Unde enim habes quod non accepisti? Si autem et accepisti quid gloriaris quasi non accepisti? Unde autem bene recordatur dominus sui spiritum eius accepto. sentit omnino quod hoc dicit intimo magisterio non nisi eius gratuito effectu posse se surge. non nisi suo voluntario defectu cadere potuisse. Non sane remittitur beatitudinis sue. fuitque illa et non est eius quod ita penitus oblitus est. ideoque non comedatur per te. Credit autem de illa fide dignus Christus dei

sui per eius prophetas conscriptis narrantibus de felicitate paradisi atque illud patrum et bonum hominum et malum historica traditione indicantibus. Dominus autem dei sui remittitur ille quod per semper est nec fuit et non est nec est et non fuit. sed sicut nuncquam non erit ita nuncquam non est et ubique totus est propter quod ista in illo et vivit et mouetur et est et ideo eius remissa per non quia hoc recordatur quod eum nouerat in adam aut alibi a lucubi ante hunc corporis vita. aut cum patrem facta est. ut serere retur hunc corpori. nihil enim horum omnino reminiscitur quodcumque eorum est. obliuione deletum est. sed comedatur ut conservatur ad dominum tanquam ad eam lucem quae etiam cum ab illo auerteret quando tangentur. Nam hic est quod etiam impie cogitant et nitant et multa recte reprehendunt recteque laudant in hominibus moribus. Quibus eam tandem regulis indicant nisi in quibus vident quoadmodum quisque vivere debeat etiam si non ipsi eodem modo vivat. Vbi eas vindent? Neque enim in sua natura cum protuldebio mete ista videantur eorum quod metes constent esse mutabiles. has vero regulas imutabiles videantur quodque

m eis et hoc potuit videre.
nec in abdito sue metis. cu
ille regule sint iusticie me
tes vero eoz esse constet in
iustas. **V**bi nam sunt iste re
gule scripte ubi quid sit ius
tū et iustus agnoscit ubi
cernit habendū ēē qd ipse
nō habet. **V**bi ergo sc̄pte st
nisi in libro lucis illius qui
veritas dicit. vñ oīs lex ius
ta describit et in cor hoīs
qui opat̄ iusticiā. non mi
gramdo sed tanq̄m iprumē
do transfert sicut ymago ex
anulo et in terrā transit et
anilū nō relinquit. **C**ui nō
nō opat̄ et tamē videt quid
opandū sit ipē est qui abil
la luce auertitur a qua tñ tā
gitur. **C**ui aut̄ n̄ videt quē
admodū sit uidendū. excusa
bilis quidē peccat quia non
est transgressor legis cogni
te. sed etiā ipē splendore ali
quociens ubiq̄ pñtis verita
tis attingitur quando amo
nitus confitetur. **D**e refor
matione mentis ad ymagi
nē dei et quot modis sp̄as
appellatio diuersis assignat̄

Qui vēo sō naturis cap xvi.
medorati cōuertūtur ad
dm̄ ab ea deformatate qua
per cupiditates seculares cō
formabāt huic seculo refor

mātur ex illo audiētes ap̄lm
ditētē. nolite conformāt̄ huic
seculo sed reformamū in no
uitate metis ure ut icipiat
illa ymago ab illo reforma
ri a quo formata est. **N**on
enī reformare sp̄am p̄t si
tut potuit deformare. **D**icit
etiā alibi. Renouam̄ spiritu
mentis ure et induite nouū
hoīem. ēū qui scdm̄ deū crea
tus ē in iusticia et sanctitate
veritatis. **C**qd aut̄ ait scdm̄
deū creatū. hoc alio loco d̄ ad
ymagine dei. **S**ed p̄tādo
iusticiā et sanctitatē verita
tis amusit p̄t quod. het yma
go deformis et decolor facta
est. hanc recipit cu reforma
tur atq̄ renouatur. **C**d aut̄
aut̄ sp̄ū mentis ure nō ibi
duas res intelligi voluit q̄i
aliud sit mens. aliud spiritu
metis. sed quia oīs mens
sp̄ū est. nō aut̄ oīs sp̄ū mēs
est. **E**st em̄ sp̄ū et d̄s q̄' re
nouari non p̄t q̄ā n̄ veteras
cere p̄t. **D**icitur sp̄ū etiā in
hoīe qui mens non sit. ad
quem p̄tinent ymaginati
ones similes corp̄m. **D**e q̄
dicit ad corūtheos ubi dicit.
Sn aut̄ orauero lingua sp̄c
meus orat. mēs autē mea
infructuosa ē. hoc em̄ ait
qñ id qd dicit̄ nō intelligit̄

xiiij.

qua n^e dicit p^t msi corporalium
votū ymagines sonū ois sp̄c
 cogitatione p̄ueniāt. Dicitur
et hoīs aīā sp̄c. Vn ē lēuā
gelio et inclinato capite tra
didit sp̄m quo significata ē
mors corporis aīā exēute. Di
citur sp̄ritus etiā pecoris q̄
in ecclesiaste libro salomōis
aptissime sc̄ptū ē ubi ait. Cis
tit sp̄c filior hoīs. si ascendet
n̄p̄ sursū. et sp̄us pecoris si
descendet n̄p̄ deorsū in trā.
P̄ceptū est etiā in genesi ubi
dicit diluvio mortuā vniū
sam fuisse carnē que habe
bat in se sp̄m vte. Dicit sp̄c
etiā ventus res aptissime
corporis vñ illud est i psal
mis. Ignis grando mix gla
ties sp̄c tempestatis. Quia
ergo tot modis dñ sp̄c. sp̄m
mentis dite voluit eū sp̄m
que mens vocat. sicut aut
etiā idē apls in expoliaciōē
corpis carnis. Non duas res
utiq̄ intelligi voluit quasi
aliud sit caro. aliud sit corp⁹
carnis. sed quia corpus m^l
tar rex nōmē est quare illā
caro est. nam multa sūt ex
cepta carne corpora celestia et
corpa terrestria. corpus car
nis dicit corpus que caro
est. Hic itaq̄ sp̄m mentis
eū sp̄m que mens ē alibi q̄

aptius etiā ymaginē noiāunt.
scilicet alijs verbis idēm pre
cipiens. Expoliātes uos q̄
veterē hoīez tū artibz suis idu
ite nouū qui renouatur i ag
mitione dei sc̄dm ymaginē ei⁹
qui creauit eū. Cid ibi g^o le
gitur induite nouū hoīez q̄
sc̄dm deū creatus ē hoc isto lo
co induite nouū hoīez qui re
nouatur sc̄dm ymaginē eius
q̄ creauit eū. Ibi aut̄ ait sc̄dm
deū. hic vero sc̄dm ymaginē
eius qui creauit eū. Pro eo
vero qd̄ ibi posuit in iusticia
et sanctitate veritatis hoc po
suit hic in agmitione dei. fit
g^o ista renouatio reforma
cioq̄ mentis sc̄dm deū ul' se
cūdū ymaginē dei. Sed ideo
dicit sc̄dm deū. ne sc̄dm alia
creatūra fieri putet. Idō aut̄
sc̄dm ymaginē dei ut in ea re
intelligatur fieri hec renoua
tio ubi est ymago dei. id ē in
mēte quēadmodū dicim⁹ se
cūdū corpus mortuū nō sc̄dz
sp̄m eū qui de corpe fidelis et
iustus abstredit. Cuid ei di
cim⁹ sc̄dm corpus mortuū n̄
corpe ul' in corpe. nō aīā ul'
in aīā mortuū. Aut si dicam⁹
sc̄dm corpus ē pulcher a sc̄dz
corpus fortis nō sc̄dm aīā. qd̄
ē aliud qm̄ corpe nō aīā pulch
er aut fortis ē? Et inuiābiliter

XVII.

ita loquimur. **N**ō ita sic ut
ligamus scdm ymaginē ei⁹
qui creauit eū quasi sit alia
ymago scdm qmā renouatur
nō ipm̄ qua renouatur. **C**o
ntersit it generationē bap
tismi et renouationē qua pro
ficiunt de die m diem m ag
nitionē dei. Capl'm. XVII.

Sane ista renouatio nō
momento uno fit ipm̄
cōuersio[n]is. sicut momento
uno fit illa m baptismo renoua
cio remissione oīm p[ro]tōr. Ne
qz enī uel vnu qntulicuqz re
manet qd nō remittat. s[ed] q[ui]e
admodū aliud est carere fe
briz. aliud ab infirmitate
q[ui] febriz facta ē reualeſtere.
Iteqz aliud ē mfixū telū de
corpe demē. aliud vuln⁹ qd
eo factū ē scdm curatio[n]e ſana
re. ita p[er]ma curatio ē cauſam
remoue[re] languoris. qd fit p
oīm indulgentiā p[ro]tōr ſecunda
ipm̄ ſanare languore qd fit
paulati proficiendo m reno
uatione hui⁹ ymaginis. Quie
duo demōstrat̄ m psalmo ubi
legit̄ qui propicuus fit oībus
iniquitatibz tuis qd fit i bap
tismo. demde ſequit̄ qui fa
nat omēs languores tuos
qd fit cotidians accessibus
tū hec ymagno renouat̄. De
qua re apl's aptissime locut⁹

est dicens. **E**t si extēor hō m
corrūpit. sed intēor renoua
tur de die m diem. Renouat̄
aut̄ m agnitionē dei. hoc est
iustitia et sanctitate verita
tis ſicut ſeſe h[ab]it aplica teſhō
nia que paulo ante cōmeora
ui. In agnitione igit̄ dei uis
tina qz et sanctitate veritatis
q[ui] de die m diē p[ro]ficiendo re
nouatur trāſferit a morte m
vitā. a t[er]ralibz ad eterna. a vi
ſibilibz ad intelligibilia. a car
nalibz ad ſpūalib[ia]. atqz ab iſ
tis cupiditatē frenare atqz
minuere illisqz ſe p[er] caritate
alligāe diligenter mſiſtit.
Tm̄ aut̄ facit qntū diuinitus
adiuuat̄. Dei quippe ſentēcia
ē ſme me nihil potestis fare.
In quo p[ro]ftū et accessu tenē
tem mediatoris fidē tū dies
uite hui⁹ ultim⁹ quēqz cōpe
rit. perducendus ad deū que
coluit et ab eo p[ro]ficiend⁹ ex
cipietur ab angelis ſcis. ior
ruptibile corpus m fine ſcl̄i
nō ad penā ſed ad gloriam ac
cepturus. **I**n hac quippe yma
gine tūc p[er]fecta erit dei ſili
tudo qn̄ dei p[er]fā erit viſio
de qua dicit apl's paulus. Vi
demus nūc p[er] ſpeculū ī emg
mate. tūc autē facie ad faciē.
Ite dicit. **N**os aut̄ reuelata
facie. gloriā dñi ſpeculātes

xiiij.

in eādē ymaginē tūssormamur.
de glā in gloriā tāqm̄ adm̄ sp̄i
ritu hoc est qđ sit de die ī diē
bene proficientib; apl̄s aut̄ io
hānes. Dilāssimi iqt̄ n̄c filiū dei
sum⁹ et nōdū apparuit qđ erim⁹.

Hic qā cū apparuit siles ei erim⁹,
qñ videbimus eū sicuti est posse hoīez
etā corpē ymaginē dei accipi
scdm̄ qđ verbū caro factū est
nū īmortalitati omes sācti
conformabūtur. Cap̄ xvij.

Hinc apparet tūc in ista
ymagine dei fici ei⁹ ple
nam similitudinē qñ ei⁹ ple
nā p̄cipit visionē. qñqñ pos
sit hoc a iohāne aplo etiam
de īmortalitate corporis dcm̄ vi
deri. Et in hac quippe similes
erim⁹ deo. sed tñmō filio qā
solus in trinitate corpus atte
pit in quo mortuus resurrexit.
atq; id ad supna p̄uexit. Nā
dī etiā ista ymago filiū dei in
qua sicut ille īmortale corp⁹
habebim⁹ conformes facte
in hac parte nō p̄us ymagi
nis aut sp̄is sancti. sed tñmō
filii. quia de hoc solo legitur.
et fide samissima accipit ver
bū caro factū ē. ppter quod
apl̄s quos ante inquit p̄sci
uit et p̄destinauit confor
mes ymaginis filii sui. ut sit

np̄e p̄mo gemitus in multis fra
tribz. Primo gemitus utiq; a
mortuis scdm̄ eūdē apl̄s. Quia
morte semata est caro eius
ītōtumelia. resurrexit ī glā.
Scdm̄ hāc ymaginē filij. cui
p̄imortalitatē conformam̄
in corpe etiā illud agim⁹ qđ
itē dicit idē apl̄s. Inuit porta
uum⁹ ymaginē terreni. porte
mus et ymaginē eius qui
de celo est ut scilicet q̄ scdm̄
adā mortales fuim⁹ scdm̄
xp̄m̄ īmortales nos futuros
fide vera et spe certa firma
q; teneam⁹. **H**ic enī nūc eam
dem ymaginē portare possu
mus nōdū ī visione sed in
fide nōdū ī re sed in spe
De corporis quippe resurre
ctione tunc loquebatur apl̄s
cū hec diceret. Quia sui pte
homo ad ymaginē et filiu
dīcē dei factus fit ad quam
proficiēdo renouatur cap̄. xix.

At vero illa ymago
de qua dictum ē facia
mus hoīem ad ymaginē et
similitudinē mēm̄ quia nō
dictū est ad meā uel ad tuā
ad ymaginē trinitatis factū
hoīez credim⁹ et qñta potui
mus īvestigatione cōprehē
dim⁹. Et ideo scdm̄ hāc poti⁹

et illud intelligendū ē qđ aut
apl̄s iohānes similes ei eri
mus qm̄ videbim⁹ eū sicuti
est. quia et de illo dixit de qđ
dixerat filij dei sum⁹ et īmor
talitas carnis illo pficietur
momēto resurrectionis de
quo ait apl̄s paul⁹. In ictu
oculi m nouissiā tuba. canet
em̄ tuba et mortui resurget
īcorrupti et nos īmutabim⁹.
In ipso nāq̄ ictu oculi ante ui
ditū resurget m virtute m
īcorruptionē m gloria corp⁹
spitale qđ nūc seminat̄ ī mſir
mitate corruptionē. cōtume
lia. corpus aīale. ymago vēo
que renouat̄ m spū mentis
m agnitione dei nō extēius
sed interius de die m diē
ip̄a pficiet̄ visione que tūc
erit post īdictū facie ad fa
ciē mūc aut̄ proficit p specu
lū ī emigmate. M̄t cuius
pfectionē dictū intelligendū
est similes ei erim⁹ qm̄ vi
debim⁹ eū sicuti ē. Hoc em̄
domi tūc nobis dabit̄ cum
dictū fuit Venite bñdicti
pr̄is mei. possidete patū no
bis regnū. Tūc quippe tol
letier ipius ne videat clari
tate dm̄. qm̄ ibūt simili m
suppliū eternū. eūtib⁹ dex

tris m vitā eternā. Hec ē aut̄
sicut ait veitas vita eterna ut
cognoscant te īquit vñū vex
deū. et quē m̄fisti ih̄m xp̄m.
Hanc cōtemplatiā sapiētiā
qm̄ p̄rie p̄ito m h̄is sc̄is ab sc̄iā
distinctā sapiētiā m̄ticipari dū
taxat hoīs que quidē illi non
est m̄si ab illo cuī p̄ticipa⁹
vere sapiens fieri mens ratio
nalis et intellectualis p̄t. cōte
ro cōmēdas m fine dialogi or
tensj qđ nobis inquit dies noc
tes qđ consideratib⁹ acuētib⁹
intelligētiā que est mentis ari
es m̄tētib⁹ qđ ne qm̄ illa hebes
cat. id ē m ph̄ia viuētib⁹ mag
spes est. aut si hoc qđ sentim⁹
et sapim⁹ mortale et raducū
est. iocūdū nobis pfūctis mū
neribus huāmis occisiū neq̄
molestat̄ extinctionē et qđ si
quietē vite fore. aut si ut an
tiquis ph̄is. hysq̄ maximis
longeq̄ clarissimis placuit e
ternos aīos ac diuinos habe
mus sic existimadū ē quo ma
gis hys fuerint semp̄ m suo tur
su id ē m rōne et īvestigandi
cupiditate et quo minus se
ad mistuerit atq̄ īplicauerit
hoīm vitis et errorib⁹ hoc
hys faciliorē ascensum et re
ditū m celū fore. Demde ad

XV.

dens hanc ipsam clausulam
 repetendo sermonemq; finies.
 qua ppter inquit ut aliquā ter-
 minetur ordo. si aut extignui
 tñquille volvū cū hys acti-
 bus vixerim? aut si ex hac
 in aliā. aut paulo meliorem
 domū sine mora demigrare
 in hys studiis nobis oīs opa
 et cura ponēda ē. **H**inc miror
 hoīem tanti īgenij pfunctis
 numeribz huāmis hoībz ī phā
 viuētibz que cōtemplatioē ve-
 tatis b̄tos facit iocūdū pmitte
 occasū si hoc qđ sentim? et sa-
 pim? mortale et cadutū est
 quasi hoc moratur et inter-
 ciat qđ diligebam?. sed po-
 tuis qđ atrocit̄ oderam? ut
 iocūdus nobis sit eius occa-
 sus. verū hoc nō didicit a
 phibz quos magnis laudibz
 pdicat. sed ex illa noua acha-
 demica ubi ei dubitac etiā
 de rebus maīfestissimis pla-
 ciuit ista sententia redolebat
 a phibz aut sicut ipē confitetur
 maximis longe q; clarissim
 eternos eē aīmos accepit
Eterni quippe aīmi nō ī con-
 ueienter hac exhortatione
 exitātur ut in suo cursu re-
 periātur cū venerit vite
 hui⁹ extremū id ē ī rōne
 et īvestigandi cupiditate.

nimisq; se admisceant atq;
 īplacent om̄i viciis et errori-
 bus ut eis facilior sit regres-
 sus ad deū. **H**ediste cursus
 qui cōstituit ī amore atq; ī
 īvestigatioē veritatis nō suffi-
 cit misericordia dībus cū ista
 sola rōne mortalibz sine fide
 mediatoris qđ ī libris supe-
 rioribz hui⁹ operis maxime
 ī quarto. et xiii⁹. qñtū potui
 demonstrare circuī. **C**ius
Explcit liber quartus deci-
Incepit capitula lib⁹ xv. et
 ultimi Capitula pm̄u ~

De excellētia aīmi ad yma-
 gine creatoris sui cōditū **cap. ii.**
De sumo bono qđ sēp īmeien-
 dū queritur et querendū īme-
 mitur. **cap. iii.** **C**rudis dispu-
 tatū quid ne sit cōprehensū
 p̄tēdētū. rōcinatione libro
 rū. **cap. iiiij.** **I**n quāc rerū
 cōtemplatione summa trinitas
 m̄quirēda sit. **cap. v.** **O**īā
 que de deo digne dici vidēt
 posse ī pauciora conferre ut
 nichil min⁹ dictū intelliga-
 tur. **cap. vi.** **C**uonmō etiā
 si unū aliquid eligatur ex
 multis qđ digne appellatur
 deus in ypa una appellatioē
 trinitas deitatis possit icelli-
 gi. **cap. viij.** **C**rudis differat
 trinitas que īmemitur ī yma-